

Suvelseikleja 8 käsku

Hoidun eramaadest. Kui siiski satun eramaale ja olen kindel, et olen õiges kohas, käitun viisakalt ja rahulikult.

Pargin kõikjal vastavalt liiklusseadusele. Ei sõida alati iga hinna eest punkti, kui on näha, et antud kohas ei ole viisakas sõita. Mõistlikkus ja viisakus on liiklusemärgist kõrgemal!

Liikudes autoga ei kihuta. Näeb ja märkab palju rohkem, kui hoiad kiiruse mõistliku või alla selle.

Inimeste, eriti laste ja loomade läheduses, sõidan minimaalse kiirusega, ei tolmuta!

Kohalikul peremehel on alati õigus, isegi kui tal õigus ei ole!

Võimaliku konflikti korral lahendan konflikti rahulikult selgitades ja lähen vastaspoolega lahku sõpradena.

Kui jään öö peale, järgin öörahu reegleid ning ei häiri elanikke (ega teisi seiklejaid, kes magada püüavad).

Ma ei suitseta laagriplatsil kogunemistel ning teiste suvelseiklejate läheduses punktides, eriti laste läheduses.

Rajameister soovitab!

Jalutuskäik või matk

Ettevaatust autoga!

Ainult skoorijatele

Kellaajaline

Lisaülesanne

Tauno (Tralls) +10 +1 **101 - Madal kõrge koht**

Arvatakse, et see Kalevipoja süngi tüüpi muinaslinnus ehitati 6. ja 10. sajandi vahel. Linnusemäe kõrgus jääb vahemikku 4 kuni 9 meetrit. Linnuse õueala suurus oli 900 ruutmeetrit. Tõenäoliselt oli tegu ühe Eesti väikseima linnusega, mis pakkus peavarju vaid mõnele perele. Väljakaevamisi ega muid teaduslikke uurimustöid ei ole linnuses tehtud. Hetkel katab küngast mets.

Kõige kõrgemalt leiad tammepuu. Ümbermõõt detsimeetrites?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **102 - Ühe maja lugu**

Seda sorti hoonetüüp oli 20. saj esimesel poolel üsna levinud ja neid rajati pea igasse suuremasse külla. Neid hooneid kasutati ühe "gildkonna instrumentariumi" hoiustamiseks. Väliskujult võiks leida sarnasusi sakraalehitistega. Nii mõnestki sellisest sai omamoodi külakeskus kuna tihtipeale hoone valdajaks olnud *gild* oli ka aktiive kohaliku seltsielu eestvedaja, sest polnud sugugi haruldane, et *gildi* juures tegutses ka pneumaatilisi instrumente pruukiv orkester.

Meid huvitav hoone rajati 1938. a ja on oma elu jooksul näinud nii paremaid kui halvemaid aegu. Täna on hoone igati viks ja viisakas ning peites endas ülevaadet kohalikust külaelust ootab külastajaid. Õige hoone ees on ka pealiku mälestuspink.

"Nüüd on see kuur saanud valla abiga täiesti uue ..." Mille?

103 - Leonardo da Vinci koopiad

+10 +1 Tauno (Tralls)

Kivikirik ehitati siia juba 13. sajandil. Alates 18. sajandist on kirikut väga palju ümber ehitatud, näiteks on hiljem juurde lisatud läänetorn. 19. sajandi alguses sai kirik tulekahju tagajärjel tugevasti kannatada ja ka see andis põhjuse laialdasteks ümberehitustöödeks. 19. sajandi lõpus rajati köetav käärkamber ja valmis kullatud ristiga sihvakas tornikiiver. Algsest ehitisest on paremini säilinud altariruum, mida katab Eestis harvaesinev kaheksaroideline võlv. Kiriku altarimaalideks on koopiad Leonardo da Vinci maalidest “Püha Öhtusöömaaeg” ja “Ülestõusmine”.

Kiriku tagaküljel on rubilnikuga roostes elektrikapp. Tabaluku tootja?

103 - Ürgne org

+10 +1 Tauno (Tralls)

Selles looduskaunis jõekäärus asuvad nii laulutrepp kui laulutamm. Nagu need nimedki viitavad, on igasugu vahvaid üritusi ja kogunemisi selles paigas korraldatud juba pikemat aega.

Mitu pinki on "poolsaarel"?

104 - Pildipunkt 1

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Mis aastaarv on "KRYPTIC" all?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **105 - Taaskasutus - 100**

Just nii mitu haru on legendi järgi sellel kohaliku keskkooli sümboliks oleval puul. Kui oled puu leidnud, siis on paslik teha ka üks korralik ujumispeatus.

Mida paluvad ametiasutused näidata?

Tauno (Tralls) +10 +1 **106 - Keset metsa**

1945. aasta sügisel ehitas metsavendade salk endale metsa palkidest punkri, mis ümbritseti pinnasevalliga. Jaanuaris arreteeriti aga viis selle salga meest ja viidi ülekuulamisele. Järgmiseks päevaks oli julgeolekutöötajatel punkri asukoht teada ja see piirati suurte jõududega ümber. Punkris viibivad viis metsavenda alla ei andnud ning kõik nad hukkusid lahingus. Punker põletati maha. See, kuhu maeti hukkunud metsavendade surnukehad, pole teada. 14 aastat tagasi avati punkrikohas mälestuskivi langenuile.

Mis puu kasvab tahutud kivi taga?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **107 - Üks kivi, mitu lugu**

Erinevates allikates on sellest sündmusest räägitud erinevaid versioone. Ühed ütlevad, et venelased pidasid lahingu sakslastega. Teised räägivad, et venelasi siin polnudki. Kolmandad väidavad, et ka sakslasi polnud - olid vaid kohalikud külamehed. Üks on aga selge, 1918. a veebruaris siin tulistamine aset leidis. Vähemasti üks hukunu oli kah ja tema järgi seda kivi rahva seas teataksegi.

Mitme meetri kaugusel oli kiviaed?

108 - Siin on pime

+10 +1 Tauno (Tralls)

NB! Objekt ei asu taktikaalal. Küllastades on suur oht astuda kuhugi auku või millegi terava otsa.

1960-ndate alguses rajati metsa NL strateegilisest raketibaasist veidi eemal asuv komandopunkt-sidebaas. Punkri lähisteles olid püstitatud üle metsa ulatuvad antennid. Vastuse leidmiseks tutvuti siseruumidega.

Mitu volti?

109 - Elupäästja

+10 +1 Tauno (Tralls)

Selle kivi kohta on teada järgnev lugu. Ammu, kunagi peale Põhjasõda, olla kohalik külamees Jaan õhtuhämaruses mööda teed sammunud, kui hundid teda ründama hakanud. Õnneks jõudnud Jaan meie otsitava kivini ja roninud selle otsa. Kivi otsast õnnestus Jaanil viimne kui üks hunt maha lasta ja seetõttu sai Jaan oma teekonda jätkata.

Lähedusest leiad punase taustaga sildi. Teine valge sõna?

Tauno (Tralls) +10 +1

110 - Tunne Eesti puid

See puu on vanim oma liigi esindaja Eestis. Rahvasuus on teda nimetatud lausa tuhandeaastaseks, kuid see on ilmne liialdus. Tõeline vanus on sellest tõenäoliselt poole väiksem, kuid ka see on aukartustäratavalt suur number. Sajandeid on puu juurde toodud ohvriande. Hiiepuid on folklooris peetud eriliselt elusaiks. Nad võivad kõnelda ja nõu anda, aga eelkõige kuulavat nad inimeste palveid ja muresid.

Huvitaval kombel on kõnealune puu tuntud ka hiiepärna nime all. Tuleb välja, et põhjuseks pole vaid väline sarnasus, vaid antud piirkonnas ongi umbes sada aastat tagasi selle puuliigi nimetuseks kasutatud nime pärn ja pärna kohta nime niinepuu.

Kahjuks on iidne puu praeguseks hetkeks kaotanud suure osa oma võrast ja tema võimsusest saab aimu, kui vaadata infotahvlil olevat peaaegu 100 aastat vana fotot.

Pingi pikkus detsimeetrites?

Taavi (Eksinud) +10 +1

111 - Kaks ühes

Mis sõna esineb mõlemal sildil?

112 - Ainult skoorijatele!

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Mida tähistab punane täpp (eesti k.)?

113 - Igale koolile oma kivi

+10 +1 Tauno (Tralls)

Esimesed andmed asula kohta pärinevad aastast 1341. Alevik tekkis mõisakeskusesse ja oli hiljem aastani 2013 ka vallakeskuseks. Selles asulas püstitati mälestuskivi kooli 150. aastapäevaks. Ühtlasi sai samal aastal gümnaasium 20-aastaseks. Otsimegi seda mälestuskivi.

Mis on lähedaloleva kettagolfi korvi tootjafirma nimi?

114 - Pildipunkt 2

+10 +1 Tauno (Tralls)

Keda võetakse vastu 165m kaugusel?

Tauno (Tralls) +10 +1 **115 - Edumeelne mõisahärä**

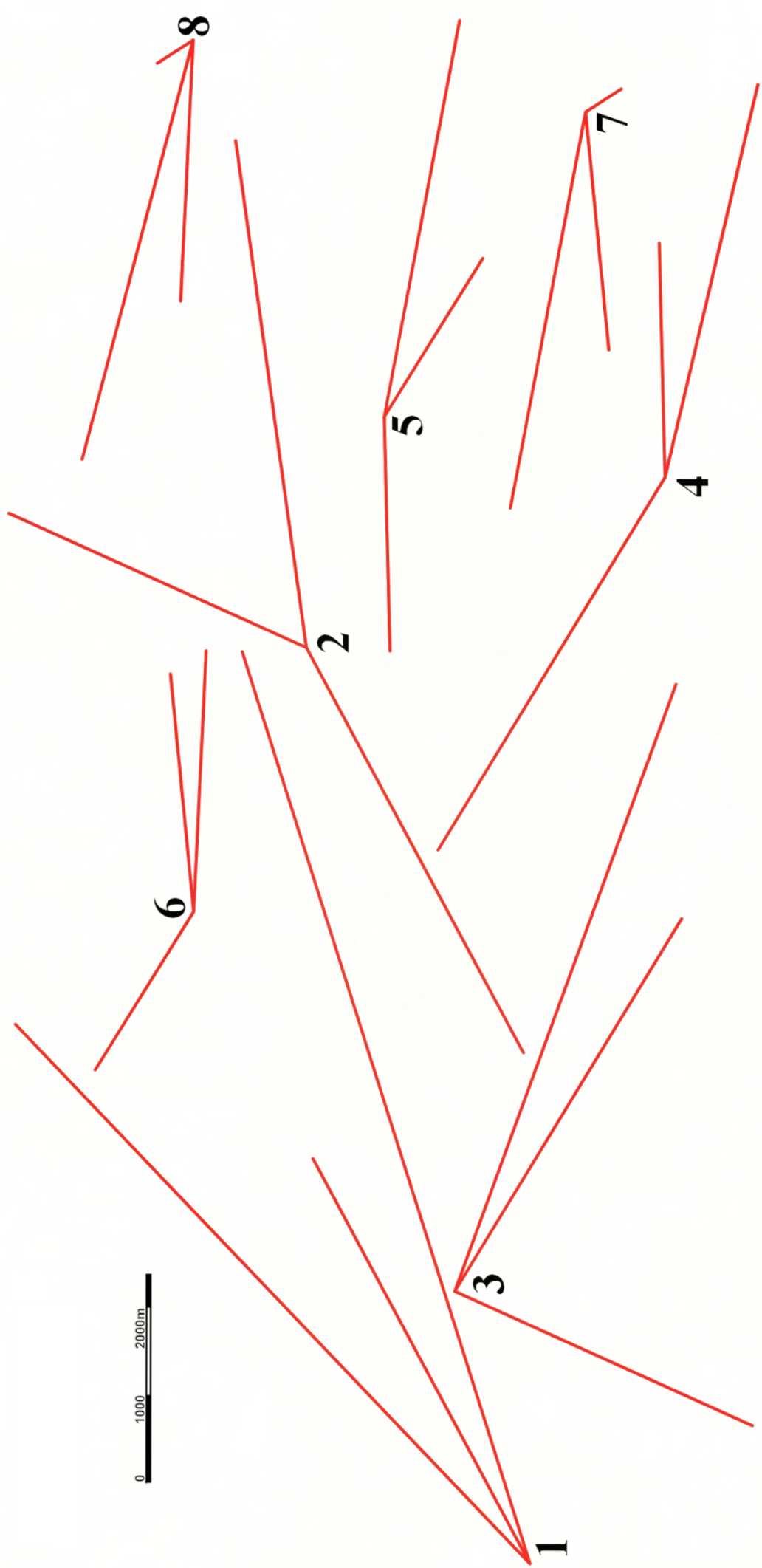
Peale vana mõisniku surma 1837. aastal sai uueks mõisnikuks tema poeg Arthur. Arthur, kes parasjagu õppis Tartus usuteadust, soovis oma mõisnikukssaamist tähistada tähtsa sammuga, mis väljendaks tema vabamaid vaateid ja edumeelsust. Seega otsustas ta veel samal aastal asutada kooli. Tema motoks oli: "Mina tahan, et minu moonamees peab oskama see lugemine, kirjutamine, rechnung ja see kiriku laul". Arthurist sai väga populaarne ja lugupeetud mees (tema tegemistest saad lugeda ka legendist "Siia jõudsidki need kaks musta härga"). Otsime selle kooli loomist tähistavat mälestuskivi.

Kivitahvli pindala ruutdetsimeetrites?

Tauno (Tralls) +10 +1 **116 - Seekord kaks sõna**

Kui objekti nimi kirjutada ühe sõnana kokku, on sellenimelisi objekte Eestimaal mitmekohaline arv. Seekord kirjutame objekti nime kahe sõnana. Segadust on objektiga sellegipoolest. Nimelt on neid ajalooliselt rohkem kui üks. Kooli lähedal asuva juures käisid lapsed aastatel 1921-1965 klassipilte tegemas, pargis asuvatest on lausa luuletus kirjutatud ja asub neid ka ühe mäe otsas. Meie otsime aga hoopis ametlikult sellist nime kandvat objekti, mis võeti kaitse alla 1984. aastal otsusega nr. 267.

Mitme laua laiune on kõrvaloleva hoone pööninguaken?

1	2	3	4	5	6	7	8

Vastuseks saada lahendus.

Taavi (Eksinud) +10 +1 **117.1 - Enam nad ei ketra**

Kõvera kohakrundi sees on üks suur kivi. Selle kivi sees elanud vanasti nõiad. Kui keegi inimene sealt kivi juurest, vana ja noore kuu vahetusel, neljapäeva õhtul, mööda läind, siis see kuulnud koledat mürinat. Nõiad kedranud selle kivi sees. Aga enam nad ei ketra. See kivi on tee ääres, ta on praegugi alles.

Mis tee?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **117.2 - Lihtsalt kivi**

See teeäärne kivi köitis rajameistri tähelepanu juba kaugelt. Näeb teine välja täpselt selline, et sellel võiks midagi olla - mingi silt või vähemasti sisse raiutud kiri aga ...

Kui suur on kiirusepiirang?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **117.3 - Rahu, kivi!**

Kivi asub nelja meetri kaugusel tee servast, kraav on kaevatud kivi tagant. Kivi laius 415 cm, läbimõõt 422 cm, kõrgus 75-83 cm.

Mis liigist on lähimad suured puud?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **117.4 - Aga tegelikult**

Nimetuse poolest võiks keeleväanajad arvata, et siin mitmeid inetuid kurje naisi liikumas või suurem kogus püügivahendeid vedelemas aga tegelikult on siin kõigest põllud ja... Kivi.

Mis aasta?

117.5 - Ah see on hoopis kivi

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Mõisast mõned head sajad meetrid lõunas, on vana heinakuhja meenutav kivi, millele mõisahärä oma vahetustehingu aasta on lasknud jäädvustada. Seda peetakse ka siinse asunduse tänini säilinud esmamainimise märgiks. Nii nagu ka mitmel pool mujalgi sai mõisniku nimest ajajooksul ka asula nimi.

Mitme cm kõrgune on "H"?

117.6 - Siin oli kool

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Kunagi oli siin algkool. Kooliga samas majas sündis raamatukogu, mis muide tegutseb tänaseni. Kool kolis, ühes kooliga ka raamatukogu. Kool suleti 2005. Kunagist kooli asukohta tähistab kivi. Riigi tuntuima Juhaniga seost ei ole.

Mitu akent on majal?

117.7 - Mõni mõis

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Tüütult palju küsima, millegagi nõus olema, samasuunaline – seda loetelu võiks veelgi jätkata aga meid huvitab hoopiski mõis. Õigemini see, mis sellest veel järel on.

Mis alustas tegevust?

117.8 - Guten tack!

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Küla sai praeguse nime siinse mõisniku järgi. Varasemalt võis olla Katkutaguse või Katkupuelse ehk väga kivine ja viljatu maa. 20 aasta eest paigaldati küla esmamainimist tähistav kivi ja infotahvel. Viimane on tänaseks hävinud.

Millist numbrit esineb kivil kõige rohkem?

Tauno (Tralls) +10 +1 **118 - Muhu sees on lohk**

Sellel linnamäel asus linnus tõenäoliselt 11. - 13. sajandil. Linnamägi on ovaalse kujuga ja 1200-ruutmeetrise õuealaga. Mäe nõlvad on 6-7 meetrit kõrged. Õueala keskel on kividega lohk, mis võis olla kaev. Eelmisel aastal alustati linnamäel arheoloogiliste proovikaevamistega, mille märkimisväärsim leid oli 12. -13. sajandist pärinev mõõgatupeotsik.

Kotka tiibade siruulatus sentimeetrites?

Tauno (Tralls) +10 +1 **119 - Pildipunkt 3**

Kelle auks?

Tauno (Tralls) +10 +1 **120 - Pallifer**

Künkale, kus kunagi asus veski, paigutati küla ümmarguse juubeli puhul esmamainimist tähistav mälestuskivi. Juubeli tähistamine ei piirdunud aga vaid mälestuskivi avamisega, lisaks vändati sündmusest ka pooletunnine film. Otsime kirjeldatud mälestuskivi.

Sidekriipsuga sõna roostes toru otsas olevalt valgelt sildilt kivi taga mõne sammu kaugusel põõsas?

121 - Numbrid näitavad teed

+10 +1 Tauno (Tralls)

Lahendades selle erikujulise sudoku, leiad puuduvad numbrid, mis viivad objekti tutvustavale veebilehele:

<https://www.geopeitus.ee/aare/KLMN>

$K=A+B$, $L=C-D$, $M=E-F$, $N=G+H$

F	1						4	
2		A	6	G	3			7
		3				1		E
H	3						1	
	C			9				
	9					D	6	
		5				8		
7			2	B	8			1
	4						5	

1.02.20 aset leidnud külaskäigu juures on sulgudesse midagi lisatud. Mida?

122 - Pildipunkt 4

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Mis tähel istub lind?

Tauno (Tralls) +10 +1 **123 - Imeloom**

See objekt, mida võib mõnes mõttes pidada ka kunstiprojektiks, on omasuguste seas Eesti esimene. Disaini eest on see saanud ka mitmeid auhindu, pimedal ajal on see kenasti valgustatud. Tegelikult pole aga antud objekt lihtsalt omapärane ja ilus, vaid meile kõigile ka igapäevaselt vajalik. Nimelt toetub sellele midagi, mis tagab meile kättesaadavuse ja varustuskindluse ning ühtlasi ühendab meid Mandri-Euroopaga.

Mis peab sõidukil peal olema?

Tauno (Tralls) +10 +1 **124 - Pildipunkt 5**

Mitu seemendit on külviku punkri küljes?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **125 - Sohni unenägu**

See mees on olnud Eesti muusika ajaloos kantaadi, klaverikontserdi, keelpillikvarteti, oratooriumi jne esmalooja. Ehkki tema sünniega surmakoht seiklusalasse ei jää, on tänavuses alas talle pühendatud pargike ühes mälestuskivi ja pingiga. Meid huvitab aga üks sinna parki mälestuseks istutatud tamm. Õige puu tunnend ära briljandi järgi.

Mis on puu istutaja perekonnanimi?

126 - Siin polegi kirikut

+10 +1 Tauno (Tralls)

Avatud 11-18

Kuigi tegemist on piirkonna ühe suurima asulaga, pole selles kirikut. Miks? Legendi kohaselt otsustati kiriku ehitamise koht valida järgmiselt. Nõmme külas rakendati kaks musta härja vankri ette, millel koormaks üks ehituspalk, ja lasti härjadel omapead minna. Kirik ehitati sinna, kuhu härjad seisma jäid. Tõenäoliselt liikusid härjad enne peatumist märksa pikema maa, kui oli eeldatud.

Kuna asulas kirikut ei ole, otsime hoopis ühte teistsugust torni. Selles tornis soojendati pumbajaama kaevust saadud vett, mida kasutati eelkõige auruvedurite jaoks. Veepaak paikneb rohkem kui 8 meetri kõrgusel, kuna veevõrgus oli vaja tagada vajalik surve. Torn renoveeriti aastal 2019 tööstuspärandi turismiprojekti raames.

Suveseiklejatele on torni külastuseks ja veepaagi uudistamiseks ostetud sissepääsupiletid.

Mitu pulka on redelil, mis toetub läänepoolsele aknale?

127 - Pildipunkt 6

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Mis on esimene sõna roheliselt taustal?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **128 - "Kuradi kivi," ma ütlen!**

Sellele, kuradi kivile, lähenedes meenus mingil põhjusel ühe teada-tuntud paari dialoog:

- *Sõidame. Varsti peame keerama kaks korda paremale. Siis peame pöörama. Nüüd! Jah, vist peale seda! Läheme nüüd vasakule poole. Ja nüüd tuleb puu või peaks tulema puu. Puu tuleb, puust läheme mööda. Ja siis keerame jällegi vasakule poole. Ja siis kuskil, kuskil seal. Nüüd peaks kollane maja tulema kuskil. Kollasest majast, seda me ei pane üldse tähele, sealt läheme otse!*
- *Mis kaart see, kurat, sul üldse on?*
- *Lähme otse! Niimoodi. Ja siis.. Nüüd, vasakule. Kohe peaks.. Kurat, mets peaks tulema varsti. Kui me oleme metsast läbi, siis vasakule..*
- *Kurat, majade vahel ju!?*
- *Kui vasakule oleme ära läinud, siis hüppame.. Seal on mingi hüpe, et ole siis seal hästi tähelepanelik! Ja peale hüpet, siis paneme paremale. Ei, jah, paremale! Nii, ei, oota! Sa oleks.. jah, paremale läheb nüüd. Nii, paremale ja siis see..*
- *No, ja kuhu nüüd?*
- *Oota, ma ei tea.. Kas me paremale pöörasime või? Kas sa kollasest majast läksid mööda? Oota, oota! Siit lähme.. Oota! Ei-ei-ei.. Paremale!*
- *Paremale?! Kurat!*
- *Paremale! Keera ümber, parem oli! Paremale oli! Ennem läksime vasakule aga nüüd, nüüd lähme paremale!*
- *Mida sa, kurat, siis jamad, raisk!*
- *Paremale läheme! Nii, siit! Siit mine nüüd paremale! Nüüd! PAREMALE! PAREMALE!! Pööra paremale! Nii, ja nüüd paremale. Siis on otse. Niimoodi.. Oota! Kurat! Nüüd on natukene..*
- *Kurat, kus me nüüd oleme siis??!*

Mis liigist on kivile lähim okaspuu?

129 - Ešelon 97308

+10 +1 Tauno (Tralls)

Raudtee sinna viis, kus ootas pime öö -
ootas näljasurm ja tappev orjatöö,
ootas Siber, ootas võigas Venemaa...
Polnud lootustki, et tagasi sealt saad.

Polnud lootust, et seal kaugel ellu jääd,
et kord kodumaad ja isatalu näed...
Armsad paigad mööda vilksatasid veel
läbi trellitatud akna, raudsel teel.

Raudtee süüdi polnud kannatuste tees,
hoopis need, kel rauast süda rinna sees!
Siiski raua maigu mälestustesse
jätsid rongiratta rütm ja raudne tee...

Viljar Kaarna

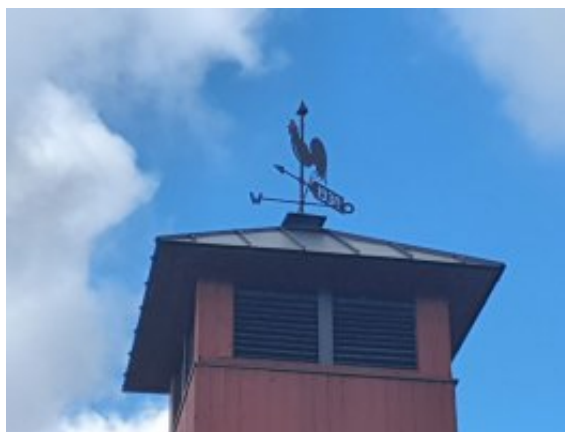
*Mitu naela on saksakeelse sildiga rauast otsa
kinnituseks?*

130 - Taaskasutus - Uus on lühem

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Selle objekti kohta materjale otsides tabab
otsijat üllatus. Ühelt poolt on tegu omaaegse
kuulsaima, pikima, ägedaimaga aga kui hakata
selle kohta täpsemat infot otsima, leidub kõikjal
vaid üks ja sama lühike ning kulunud jutt.
Lisaks ei saada kuidagi omavahel kaubale, kui
pikk too objekt siiski on ning isegi infotahvlil
tuuakse erinevad pikkused. Kuigi väidetavalt on
"kõik" seal juba käinud, anname selle objekti
külastamiseks siiski põhjuse.

Kahe trepi astmete arv kokku?

Tauno (Tralls) +10 +1 **132 - Pildipunkt 7**

Kolm tähte kohanime alt?

Tauno (Tralls) +10 +1 **133 - Peopaik**

Viimane, tellistest barokkstiilis mõisahoone ehitati 19. sajandi algul. Praeguseks on mõisahoonest järele jäänud vaid varemed. See mõis oli kui väike tööstusettevõtte ja seetõttu kuulus selle juurde ohtralt kõrvalhooneid. Näiteks tall-tõllakuur, ait, telliselööv, saeveski, kaks vesiveskit, viis tuulikut, veise-, lamba- ja seakasvatus. Mõned neist kõrvalhoonetest on ka säilinud, kuigi ümberehitatud kujul. Maanteelt viis mõisasüdamesse 800 meetri pikkune allee. Meid aga huvitab hoopis maantee äärde jääv park, mis on vabaaja veetmise kohaks kogukonnale ja külalistele. Pargis on tiikide süsteem, kust saab alguse ka üks jõgi, sillad, kõlakoda, tantsupõrand, kiik ning mälestuskivid, mida ka päikeseringiks või pühaks hiieks kutsutakse.

Millise küla kivi on Kuijõe Mõisaküla ja Kuijõe Vallaküla kivide vahel?

134 - Pildipunkt 8

+10 +1 Tauno (Tralls)

Raadius?

135 - Taaskasutus - Eest Nogija

+10 +1 Tauno (Tralls)

Avatud 11-16

2012. aastal tutvustas kohta järgmine legend:

Nii mõneski mõttes iseloomustab see nähtus eestlasi väga ilmekalt. Olles algselt iga küllapeo lahutamatuks kaaslaseks, on ta moodsa tehnoloogia toel teinud läbi tõsise arengu ja oma geniaalses lihtsuses ning mängulisuses jõudnud Guinnessi raamatussegi. Medali teiselt poolelt vaatab meile vastu ala eestvedajate äge omavaheline tülitsemine kaubamärgi õiguste pärast. Ent hea idee väärtust ei tohiks vargamäelik jonnijamine kahandada. Selles on täna võimalik seiklejatel ise veenduda. Loosung "Ilma narkotsita pilvedesse" juhatab meile teed.

Praeguseks on olukord küll veidi muutunud, kuid kohta on jätkuvat võimalik külastada.

Kui mitu minutit peremehega juttu puhusid?

Tauno (Tralls)

136 - Veel üks vastik pildipunkt

Kus teda kohtasid? Riputa pilt Suveseikluse FB-sse ka.

Tauno (Tralls)

+10 +1

137 - Ilusaim Läänemaa alevik

Rööbastee jõudis selle asulani 1904. aasta mais. Kahjuks pole teada, millal täpselt esimene vedur asulase jõudis, kuid esimene täispikk asulat läbiv sõit liinil Keila - Haapsalu võeti ette 10. augustil ja regulaarne liin avati 15. detsembril 1904. aastal. Rongiliikluse algusaastatel saadeti siit jaamast peaaegu igapäevaselt Tallinnasse lõunase reisirongi pagasivagunis poolteist tonni piima. 1960. aastail peatus vahel jaamas rändkino vagun pakkumaks kohalikele meelelahutust. Just selles raudteejaamas astus pärast pikka võõrsilolekut rongist maha ka isand Toots filmis "Suvi". Täpselt 93 aastat peale liini avamist sulgeti jaam lõplikult.

Otsime jaamahoonet, mis on küll ehitatud tüüpprojekti järgi, kuid on analoogsetest suurem. Praeguseks on kroonuhistoritsistlikus stiilis jaamahoone osaliselt renoveeritud, kuid seisab kahjuks tühjalt.

Ustel uued lukud. Mis firma?

138 - Jalutuskäik pargis

+2 +0 Taavi (Eksinud)

Ega siin midagi keerulist olegi - lihtne nagu jalutuskäik pargis. Kui tead kus asub Läänemaa kõrgeim punkt, leiad ka alguspunkti. Auto jätta parklasse!

Mitu käpajälge on karust ja mäest pajataval sildil?

139 - Läbisõidujaam

+10 +1 Tauno (Tralls)

See kroonuhistoritsistlikus stiilis jaamahoone ehitati aastal 1905. tüüpprojekti järgi nagu ka paljud teised selle piirkonna jaamahooned. Kuna antud raudteejaam ei osutunud kuigi populaarseks kaubalaadimispaigaks (polnud ju läheduses suuri tööstusettevõtteid), jäi see ajapikku vaid reisirongide peatus- ja sõidupiletite müügikohaks.

Praegusel hetkel kuulub kunagine jaamahoone vallale, on põhjalikult restaureeritud ja selles tegutseb aktiivselt noortekeskus.

Vasakul pool päikeselist keksukasti leiad vähe ebatraditsioonilisema keksukasti. Number alt paremast kastist?

Tauno (Tralls) +10 +1 **140 - Taaskasutus - Kүүnarnigula**

2010. aastal tutvustas kohta järgmine legend:

Langenud sõdurite mälestuseks püstitatud kividelt ja tahvlitelt pole mingit probleemi leida samade ees- või perekonnanimedega mehi või naisi - seda teavad tõenäoliselt kõik vähegi kogenumad suveseiklejad. Harva kohtab aga juhuseid, kui ühel kivil on mitu identset nime... Vaatame seega ka sellise juhtumi üle.

Mis on nende kodanike eesnimi, kes on Ilmasõja ohvrite nimekirjas identse ees- ja perekonnanimega?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **141 - Korsten sambaks**

Kunstnik, kelle 90. sünnipäeval vana tellisevabriku korsten mälestussambaks muutus, on olnud Eesti Kunstnike Liidu liige ja hiljem ka auliige. Tema peamiseks saavutuseks olid portreemaalid nende kõrval lõi ka maastikumaale. Teda on autasustatud Valgetähe III klassi teenete märgiga. Muuseas, oma hauakivi olevat ta ise kujundanud.

Mis on mälestussambal oleva teksti teine sõna?

142 - Taaskasutus - Puuga pähe

+10 +1 Tauno (Tralls)

2010. aastal tutvustas kohta järgmine legend:

See aastaid tühjalt seisnud ja katkise katusega hoone tunnistati 1998. aastal kultuuriministri määrusega kultuurimälestiseks, kuid on siiski siiani lagunemas. Arhitektide E. Bernhardti ja K. Nymani projekti järgi valminud hoone valmis 1889. aastal. Asutatud on MTÜ, mille tegevuse eesmärk on leida ressursse ning vahendeid varemete korrastamiseks ning võimalikuks taastamiseks.

Viimased 4 numbrit uksele needitud arvust?

143 - Pater noster

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Avatud kuni 23

Selle hoone ehitamisega on nagu paljude samataolistegagi - algul ehitati esimene osa valmis ja siis ehtati suuremaks ja suuremaks. Esimese osa ehitamise aeg jääb kuhugi 13. saj. lõpu kanti, tänaseni säilinud kuju omandas aga 19. saj. Erinevalt teistest omataolistest, pole seda räsinud ei tulekahjud ega sõjad. Siit kandist on pärit ka vanim eesti keelne üleskirjutus - kolm palvet: *Pater noster*, *Credo*, *Ave Maria*

Mis aastast pärineb jututool?

144 - Pildipunkt 9

+10 +1 Taavi (Eksinud)

Mis tee?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **145 - Kirik****Avatud kuni 23**

Varaseim märges siinse kiriku kohta pärineb aastast 1298 kui orduväed seda rüüstamas käisid. Praegune ehitise pärineb 16. sajandist. Pole täpselt teada, kas või milline on seos praeguse ja tolleaegse ehitise vahel, ent kiriku pühaku nimest on aja jooksul tuletatud ka asula nimi. Kirikuaia on ka vabadussõja mälestussammas, mis on algse koopia.

Mis numbrit kannab seina kinnitatud reeper?

Tauno (Tralls) +10 +1 **146 - Pildipunkt 10**

Posti ümbermõõt meetrites?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **147 - Taaskasutus - Kurjast vaimust vaevald**

Muistendi kohaselt käivat kuradid nendel I aastatuhandest pärinevatel ringvall-linnuse jäänustel öösiti kell 12 tantsimas.

Mitme tolli pikkune on torul olevate kriipsude vahe?

148 - Jälle see vastik pildipunkt!

Tauno (Tralls)

Millise nimega peatuse leidsid? Võiksid pilti oma leiust Suveseikluse FB kaudu ka teistega jagada.

149 - Imeline vaade

+10 +1 Tauno (Tralls)

See vaatetorn asub 6,5 km pikkuse loodusõpperaja ääres. Õpperada kulgeb aga ühe järve ääres, mis on oma nime saanud põhja katva haruldase järvelubja järgi ning millenimelisi on Eestis mitmeid. Hiljuti uuesti ehitatud tornist avaneb ümbritsevale maastikule suurepärase vaade. Suveseikluse formaadile mõeldes tasub mainida, et torni saab külastada ka rada läbimata, lähenedes tornile lääne poolt.

Kui pikad on kruvid millimeetrites, mis kinnitavad vertikaalpostide ja katuse vahel olevaid diagonaale? NB! Kruve ära välja keerama hakka, vaid uuri selle asemel hoopis kirja kruvi pead.

Tauno (Tralls) +10 +1 **150 - Osta mõis ära**

Varaseimad teated selle mõisa kohta pärinevad 15. sajandi lõpust. Praegune kivist mõisahoonne ehitati aga 19. sajandi keskpaigas. Algselt ehitati mõisahoonne ühekorruselisena ja kahekorruseline oli vaid keskosa. Peale mõisa võõrandamist ehitati hoone täies ulatuses kahekorruseliseks ja selles on tegutsenud nii lastekodu, eriinternaatkool kui ka hostel. Hetkel kuulub kapitaalremonti vajav hoone Riigi Kinnisvara AS-ile, kes on üritanud seda korduvalt kuid tulemuseta müüa.

Hoone lääneküljelt leiad puust postil puust viidad. Sõna alumisel viidal?

Tauno (Tralls) +10 +1 **151 - Siia jõudsidki need kaks musta härga**

Puust kirik ehitati sellesse kohta 16. sajandil reformatsiooni tulekul. Legendi kohaselt valiti kiriku asukoht välja härgade abil (vaata legendi "Siin polegi kirikut"). Praeguse kivist neogooti stiilis kiriku ehitust alustati aastal 1859 mõisniku algatusel. Nimelt soovis kohalik mõisnik siia samasugust kirikut kui ühes külakeses Saksamaal. Mõisniku portree jälgib külastajaid kirikuseinalt veel tänapäevalgi. Muide, tegemist on ühe Läänemaa noorima kirikuga.

Astmepulkade arv katuseluugist ristini?

152 - Mari metsarajal

+1 +0 Taavi (Eksinud)

Kord tahtnud Mari kinno minna. Et aga seltsis segasem, siis mõelnud naabri-Jaagu ühes kutsuda. Hõisanud üle tänava: "Jaak, Jaak, Jaak!" aga Jaaku ei kuskil. Tulnud hoopis Roobert ja soovitanud Maril wait olla ja üleüldse puu taha minna. "Ah, mine metsa!", tahtnud Mari vastu nähvata ja ehk isegi pikalt saata, ent olnud hoopis vakka. "Aeg on raha", ja "Vaikimine kuld..", mõelnud ta endamisi. Kuna raha niigi vähe, siis ei hakanud Roobertit ka pikalt saatma. Kulda aga Maril polnud üldse, sestap Mari wait olnudki ja kutsunud Antsu.

Ants plaaninud küll esiotsa minna vahtima kuis narvakad ühes jõhvikatega vutti taovad. Kuna jõhvikatel olnud vutist pohlaid, jäänudki Antsul see vuti tagumine nägemata. Sel korral vutil vedas - keretäis jäi saamata.

Üheskoos asutudki teele. "Vahi aga, soovibane", sosistanud Ants Marile. "Tere", öelnud matkasellid viisakalt. Rebane aga oli kaval nagu rebane ikka - ei teinud lähenevat seltskonda märkamagi. Istunud liikumatult edasi, nina püsti, justkui põrnitsenuks taevast. Mäletas ju temagi oma kutsikapõlves kuulnud jutte sellest, kuidas hundionu ühe punase mütsiga plikakesega metsateel vestlusse astus ja pärast oma elukese, kõhutäie kividega, kaevu jättis.

Taevas oli hetkel täitsa selge. Kui kauaks, seda ei osanud keegi arvata. On teine ju ennegi end õhtuks pilve tõmmata jõudnud.

Matkasellid astunud oma rada mööda edasi. Rada kulgenud sinka-vonka mööda metsa kui ühel hetkel justkui terve linnak raja ääres paistnud. Kes see muu ikka sellise asja keset metsa rajab kui mitte vana mäger ise. Mäger olnud aga võõraste suhtes umbusklik. Tal ju endiselt meeles kuidas kährik-koerad, va tropid,

sisse kolisid ja mäger seniilse karu pärast mitmeid kordi kohtu vahet käis ning metsa suisa raja sisse tallas.

Nüüd kulunud Antsu maskeerimis oskused marjaks ära - on ta ju varasemalt end korduvalt rihmaks joonud. Asi see siis nüüd üheskoos mäkra mängida ole. Tehtud-mõeldud. Kõik teadsid, et pill pidavat pika ilu peale tulema, ent seekord ei tulnud. Mis sest, et Mari oli pikk ja ilus ning vaevalt, et ta lõõtsa ära põlanud oleks. Ehkki Mari oleks parema meelega kortsu sirgu tõmmanud ja kasvõi ühel Ukuaru valsil kõlada lasknud, siis tuli tal ikkagi mäkra mängida. Suures mänguhoos ei pandud aga tähelegi kui ümbruskonna puud järjest kiduramaks muutunud ja neidki üha vähemaks jäänud.

Nii, nagu karta võis, oligi taevas õhtuks jälle pooleldi pilve tõmmanud, mispeale päike punastanud ja ühes valgusega horisondi taha peitu pugenud. Sedamööda kuis vana väsinud kuu end taeva upitanud, laotanud külma udu end üle maa. Nüüd ei jäänud ka Maril ja Antsul muud üle kui mägra juurest uttu tõmmata. Udu olnud tol korral aga erakordselt tihe ja näha pold suurt midagi. Kuuvalgus aga suutis piimjas udus isegi pisikesest bonsaist suisa koletislikke varje tekitada. Kuidas varjud end liigutada said, jäänudki selgusetuks. Võta nüüd kinni, olnud need bonsaisid hooldavad Jaapani turistid või hoopis suurte silmadega hirm. Äkitselt hakanud kaugusest kostma kellegi kurblik hüüd: "Ho-bu-ne! Ho-bu-ne!".

Muidugi oli see siil, kes udus komberdas ja hobust otsis. Miks aga siil endiselt hobust otsib, on juba hoopis teine lugu...

Lähed kah? (Jah / Ei)

153 - Pildipunkt 11

+10 +1 Tauno (Tralls)

Jalamil on väike luugike. Mitu polti on hinge kõrval seda karpi posti külge kinnitamas?

154 - Armastad või vihkad?

+10 +1 Tauno (Tralls)

Mõisa praegune varaklassitsistlik peahoone pärineb 18. sajandist ja selle lasi ehitada üks mõisnik pulmakingiks oma vanimale pojale. Hoonet kaunistab barokktrepp, mille poste ehivad rokokooostiilis nikerdused.

Hetkel kuulub mõis Eesti ühe kuulsaima poliitikuperekonna perepeale, kes kasutab mõisahoonet oma elupaigana.

*Mitu valget aialippi on valgete postidega aial?
Võid ka vastuseks kirjutada, mida pererahvast arvad.*

Tauno (Tralls) +10 +1 **155 - Udenküll**

Ümbruskonna ühest vanimast mõisast (esmamainimine aastal 1323) on alles vaid varemed. 18. sajandil ehitatud mõisa peahoone oli omanäoline ja stiilne barokkehitis, mille põhiosa oli ühekorruseline, samas kui keskosa lausa kolmekorruseline. Hetkel on õnnetus seisus nii mõisavaremed kui ka seda ümbritsev pargiala. Kaks aastat tagasi korraldati mõisapargi korrastamiseks talgupäevad, mille raames sai näha ka suusamütside rändnäitust.

Kes on paralleelne Sirliga ning risti Saale ja Kadri-Anniga?

Taavi (Eksinud) +10 +1 **156 - Pildipunkt 12**

Mida hoitakse külmikus?

157 - In memoriam – Tõnu Kraut

Gert (Bernard ja sõbrad)

Inimesed, kellega me kohtume, jätavad meisse jälje. Ühised tegemised, ühised rõõmud ja mured, ühised seiklused. Kui kunagi peaks minema nii, et meil ei teki enam võimalust kohtuda ja koos uusi radu käia, jäävad meile siiski mälestused, koos veedetud aeg ja koos tehtud teod.

Meie jaoks on Tõnu pärand Suveseiklus. Oli just tema see, kes Suveseiklusele praegusel kujul aluse pani ja esimesi seiklusradu kündis. Nüüd, mil me oleme Eestile teist ringi peale tegemas, võime paljudes kohtades meenutada erinevaid seiku just Tõnuga – kohtumisi, nalju, häid nõuandeid või lahendusi.

Suveseikluse radadel on Tõnu meiega alati kaasas.

Ellamaa vanas raudteejaama asukohas, napilt üle meie seiklusala piiri, leiad mälestuskivi Rajameistrile.

Kui Sul on ja soovid, siis jaga FB-s mõnda toredate mälestust Tõnust või Tõnuga.

Mitu põlevat küüinalt on kivi ees?

KONTROLLEHT

[illegible]

Suvelseiklust toetavad:

Rajajaaja

2025

